

Букач В. М.

**З історії Південноукраїнського
національного педагогічного університету
імені К. Д. Ушинського**

К Е Р І В Н И К И

Біографічний словник

Одеса - 2018

Історична довідка

Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського є найбільшим на півдні України педагогічним навчальним закладом.

Історія педагогічної освіти в Одесі починається із заснування в 1817 році Рішельєвського ліцею, у структурі якого був педагогічний інститут на 24 вихованця, які готувалися до викладання всіх предметів, що читалися в ліцеї. Після закінчення педагогічного інституту його вихованці спочатку залишалися працювати в ліцеї, а згодом могли перейти працювати в інші навчальні заклади країни. В ліцеї та педагогічному інституті навчалися лише юнаки. Це був перший педагогічний навчальний заклад на півдні нашої країни, становлення якого проходило під керівництвом першого директора Рішельєвського ліцею Ш. Д. Ніколя та його помічника, а згодом директора ліцею, Р. Жілліє.

Розвитком ліцею та освіти у молодому місті опікувався одеський міський голова Я. А. Протасов. 1)

За часів директорства І. С. Орлая були вдосконалені навчальні програми, відкрита кафедра педагогіки. Педагогічний інститут став готувати вчителів для повітових та комерційних шкіл. Він проіснував майже 20 років і започаткував в Одесі систематичну професійну педагогічну освіту, яка мала продовження вже у ХХ столітті. 2)

Революційні події 1917 року, громадянська війна змінили хід історії країни. В 1919 році почалася активна реорганізація системи освіти в Україні. У липні 1919 року було прийнято рішення про відкриття в Одесі Учительського інституту, але зміна політичної влади у місті зруйнувала це починання. Навесні 1920 року Одеський губернський відділ освіти знову прийняв рішення про відкриття учительського (педагогічного) інституту. В цей же час були ліквідовані університети.

У серпні 1920 року було створено Одеський інститут народної освіти (ОІНО) з відділенням для підготовки вчителів для шкільних, дошкільних та

позашкільних закладів. В 1930 році Одеський ІНО реорганізували у три інститути, на базі яких в 1933 році були створені Одеський педагогічний інститут та Одеський державний університет.

З того часу підготовка педагогічних кадрів в Одесі проводилася безперервно, навіть у роки фашистської навали. За час перебування в евакуації у 1941 - 1944 роках Одеський педагогічний інститут підготував понад 100 фахівців для вітчизняної освіти.

В 1945 році Одеському державному педагогічному інституту було присвоєно ім'я К. Д. Ушинського. В 1994 році інститут було перетворено у Південноукраїнський державний педагогічний університет. А у 2009 році університет набув статус національного.

З 1920 року навчальним закладом керували:

Волков Р. М. (1920 – 1923 рр.), Самулевич П. О. (1923 – 1925 рр.), Хаїт І. А. (1925 – 1926 рр.), Внуков Т. М. (1926 – 1930 рр.), Клочко А. П. (1930 р.) – ректори Одеського інституту народної освіти;

Клочко А. П. (1930 – 1933 рр.) – директор Одеського інституту професійної освіти;

Трачевський Г. М. (1933 – 1935 рр.), Койнаш П. М. (1935 – 1936 рр.), Путніков І. М. (1937 р. , 1941 – 1945 рр.), Луцьонюк А. О. (1937 – 1938 рр.), Власенко І. О. (1938 – 1941 рр.) – директори Одеського педагогічного інституту;

Власенко І. О. (1945 – 1964 рр.), Симоненко М. К. (1964 – 1976 рр.), Захарченко І. Г. (1976 – 1977 рр.), Петрович В. Б. (1977 – 1984 рр.), Орищенко В. Г. (1984 – 1994 рр.) – ректори Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського;

Орищенко В. Г. (1994 – 2003 рр.), Чебикін О. Я. (з 2003 р.) – ректори Південноукраїнського педагогічного університету імені К. Д. Ушинського.

Навчальний заклад нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, Грамотою Верховної Ради України.

Дане видання містить стислі біографії деяких керівників педагогічного інституту Рішельєвського ліцею, керівників Одеського інституту народної освіти – Одеського педагогічного інституту – Південноукраїнського педагогічного університету.

1) **Яків Афанасійович Протасов** народився в 1772 році. Один з перших одеситів. З 1801 року був членом Одеського міського магістрату, а у 1815 – 1818 роках – Одеським міським головою. За своєю діяльністю був купцем, підрядником, володарем значної нерухомості в Одесі та хутора. За його ініціативи та підтримці графа О. Ф. Ланжерона в 1817 році в Одесі було відкрито перше училище для дівчат. Жіноче училище навчало 100 осіб. Будучи міським головою, в 1817 – 1818 роках всіляко сприяв розвитку освіти, опікувався роботою навчальних закладів. З 1818 року займався лише підприємництвом. Помер Я. А. Протасов в 1824 році в Одесі.

2) Статут Рішельєвського ліцею від 1837 року вже не передбачав у структурі закладу педагогічний інститут. За новою структурою, програмами, системою викладання ліцей поступово перетворився у навчальний заклад університетського типу. В навчальному закладі була встановлена сувора дисципліна, особливо коли ліцеєм керував **Олександр Григорович Петров** (1844 – 1852 рр.). Він народився у 1803 році. Вищу освіту здобував у Харківському університеті. У 1835 – 1844 роках він був директором училищ Київської губернії, очолював 1 гімназію, працював інспектором класів Київського інституту шляхетних дівчат. З 1860 року був цензором Московського, а з 1865 року - головою С.-Петербурзького Цензурних комітетів. Таємний радник. Помер у 1887 році в С.-Петербурзі, будучи членом Ради Головного управління у справах друку.

КЕРІВНИКИ
ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ
РІШЕЛЬЄВСЬКОГО ЛІЦЕЮ

Жілле (Gillet) Ремі

Ремі (Ремі Акінфійович) Жілле (Gillet) народився в 1766 році у Франції.

Здобувши в 1810 році докторський диплом в Харківському університеті, вступив на російську службу по лісному департаменту. Під час Вітчизняної війни 1812 – 1814 років продовжив службу у воєнному відомстві в 3-му окрузі внутрішнього ополчення в частині квартирмейстера. Приймав участь в битвах при Дрездені, Магдебурзі, Гамбурзі.

По закінченні війни був гувернером у відомих російських домах. В 1817 році переїхав з С.-Петербургу до Одеси і став працювати помічником директора та професором французької словесності, географії у Рішельєвському ліцеї.

З січня 1820 року до жовтня 1821 року був директором ліцею і педагогічного інституту. Після чого пішов у відставку.

В 1830 – 1841 роках працював професором Петербурзького педагогічного інституту та Царскосельського ліцею.

За хоробрість, проявлену під час воєнних операцій, нагороджений орденом Св. Володимира II ст.

Помер Р. Жілле 11 січня 1849 році у С.-Петербурзі. Похований на Волковому кладовищі.

Література

1. Исторический очерк Императорского бывшего Царскосельского, ныне Александровского лицея за первое его 50-летие. С 1811 по 1861 г./ И. Селезнев. – СПб, 1861. – С. 367 – 369.
2. Кобеко Д. Ф. Императорский Царскосельский лицей. Наставники и питомцы. 1811–1843 / Д.Ф. Кобеко. - Москва : Кучково поле, 2008. – С. 297 – 298.
3. Полевщикова Е. В. Французы в учебных заведениях Одессы. 1803 – 1822 / Е. В. Полевщикова.// Французский ежегодник 2011: Франкоязычные губернёры в Европе XVII – XIX вв. – М.: ИВИ РАН, 2011. – С. 110 – 126.

Ніколь Шарль Домінік

Французький педагог, абат Шарль Домінік Ніколь народився 4 серпня 1758 року у французькому містечку Новіль у Нормандії.

В 1782 році закінчив єзуїтський коледж. Потім там викладав. Після Великої французької революції у 1790 році виїхав до Туреччини.

У 1792 році приїхав до Росії, де займався педагогічною діяльністю, створивши у С.-Петербурзі власний пансіон.

В 1811 році на за ініціативою герцога Рішельє переїхав до Одеси і займався реорганізацією католицьких приходів. **Коли у 1817 році був утворений Рішельєвський ліцей, абат Ш. Д. Ніколь його очолив. Керував ліцеєм та педагогічним інститутом до 1820 року.**

Після початку гонінь на єзуїтів у Росії, назавжди повернувся у Францію. Ставши одним з найбільш впливових членів Конгрегації, віддав перевагу педагогічній діяльності. Він завершив реорганізацію коледжу Сен-Луї, брав участь в управлінні Сорбоною, ввів конкурси по заміщенню професорських посад.

Після 1824 року вийшов у відставку. У 1827 році став почесним каноніком Парижу та головним вікарієм діоцезії.

Кавалер французького ордена Почесного легіону та російського ордена Святої Анни II ступеня.

Помер Ш. Д. Ніколь 2 вересня 1835 року у передмісті Парижу.

Праці:

1. Nicole C. D. Etablissement du Lycee Richelieu a Odessa. – Paris, 1817.
2. Nicole C. D. Plan d`education, ou Projet d`un college nouveau. – Paris, 1833.

Література:

1. Третьяк А. И. Аббат Николь и первая книга Одессы/А. И. Третьяк.// Життя і пам'ять: Наукова збірка, присвячена пам'яті В'ячеслава Івановича Шамко/ відп. ред. В. М. Букач. – Одеса: Наука і техніка, 2009. – С. 141 – 150.

Орлай Іван Семенович

Іван Семенович Орлай народився в 1770 році в с. Паладь - Комарівці на Закарпатті в родині угорських дворян.

Навчався в Мукачівському (українською мовою) та Ужгородському (латиною) народних училищах, Ужгородській архігімназії, Велико-Карловської вищих наук гімназії, Надьварадській академії. Протягом року навчався у Львівському університеті, а потім у Генеральній Йозефінській семінарії (богословський факультет Пештського університету).

У лютому 1790 року він був удостоєний звання професора нижчих класів у Надьварадській вищих наук гімназії, де викладав давні мови, географію, історію та арифметику. У 1791 році виїхав до Відня, а потім до Санкт-Петербурга, де вступив до Медико-хірургічного училища. Після відповідних іспитів був удостоєний звання лікаря і залишився працювати при Генеральному Сухопутному шпиталі. У березні 1800 року був призначений гоф-хірургом імператора Павла I. У 1806 році його призначили вченим секретарем Медико-хірургічної академії (нині Військово-медична академія у С.-Петербурзі). В 1817 році за станом здоров'я пішов з академії, але в знак поваги до його заслуг, був обраний почесним членом.

В 1821 році був призначений директором Ніжинської гімназії вищих наук (нині – Ніжинський державний університет імені М. В. Гоголя).

У січні 1826 року І. С. Орлаю було надано чин дійсного статського радника. В серпні того ж року його перевели на посаду **директора Одеського Рішельєвського ліцею, на якій він перебував до лютого 1829 року. Як керівник ліцею він приклав багато зусиль для розвитку педагогічного інституту при ліцеї.**

Наукові праці були з медицини, історії України, педагогіки. Крім того, писав вірші латиною.

Помер І. С. Орлай 27 лютого (11 березня) 1829 року в Одесі і був похований на Першому християнському кладовищі.

Праці:

1. О Юго-Западной Руси.// Труды и записки Общества истории и древностей Российских, учрежденного при Императорском Московском университете. – Ч. III. Кн. I. – Москва, 1826. – С. 220 – 228.
2. Мнение о преобразовании училищ в России // Лавровский Н. А. Гимназия вісних наук кн.. Безбородько. – Киев, 1879. – С. 145 – 158.
3. История о карпато-россах, или о переселении россиян в Карпатские горы и о приключениях с ними случившихся.// Свенцицкий И. С. Материалы по истории возрождения Карпатской Руси с Россией в 1-ой половине XIX-го века. – Львов, 1905. – С. 56 – 83.

Література:

1. Байцура Т. Иван Семенович Орлай: жизнь и деятельность/Т. Байцура. – Пряшев: Отделение украинской книги; Братислава: Словацкое педагогическое издательство, 1977. – 235 с.
2. Орлай Иван Семенович// Украинская советская энциклопедия: В 12 т., 13 кн. – Т. 7. – К.: ГР УСЭ, 1982. – С. 534.
3. Орлай Иван Семенович// Енциклопедія історії України: у 10 т. – Т. 7: Мл – О. – К.: Наукова думка, 2010. – С. 635.

Синицин Микола Іванович

Микола Іванович Синицин народився у 1880 році в Санкт-Петербурзі. Первісну освіту здобув у батьківському домі. У 1814 – 1819 роках навчався у Морському кадетському корпусі. По закінченні був призведений у мічмани.

В 1819 – 1828 роках викладав математику, астрономію, навігацію у Морському кадетському корпусі.

На різних кораблях ходив від С.-Петербургу до Кронштадту. В 1824 році отримав звання лейтенанта. На військовому транспорті «Кроткий» під командуванням видатного мореплавця Л. А. Гагемейстера здійснив навколосвітній подорож в 1828 – 1830 роках. За відмінну службу отримав воїнське звання капітан-лейтенанта.

В 1832 році був переведений у цивільний чин надвірного радника.

В 1832 – 1844 роках був директором Рішельєвського ліцею та керівником педагогічного інституту (до 1836 р.). Неодноразово виконував обов'язки попечителя Одеського учбового округу.

Помер М. І. Синицин 3 червня 1844 року в Одесі.

Література:

1. Очерк истории Морского кадетского корпуса с приложением списка воспитанников за 100 лет / сост. Ф. Веселаго. - СПб. : Тип. Морск. кадетск. корпуса, 1852. - 366 с.
2. Русский биографический словарь: В 25 т. / Под наблюдением А. А. Половцова. – Т. XVIII. – СПб: Тип. И. Н. Скороходова, 1904. – С. 503 – 504.

К Е Р І В Н И К И

\

ІНСТИТУТУ НАРОДНОЇ ОСВІТИ –

ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ –

ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Власенко Іван Олександрович

Іван Олександрович Власенко народився 13 березня 1904 року в селі Полова Чернігівської губернії в селянській родині. До 1920 року разом з батьками працював на селі.

В 1920 – 1923 роках навчався на трьохрічних педагогічних курсах в місті Прилуки. Протягом 1924 - 1925 навчального року був вчителем Ковтуновської трудової школи на Чернігівщині. В 1925 році вступив на агробіологічний відділ Одеського інституту народної освіти. Закінчивши повний курс навчання в 1929 році, залишився працювати в інституті на посаді асистента.

В 1930 році був переведений асистентом на університетську кафедру анатомії і фізіології рослин, де одночасно навчався в аспірантурі. В цей же час виконував обов'язки директора Одеського будинку вчених (1930 – 1932 рр.), завідувача сектору науки обласного відділу народної освіти (1932 – 1934 рр.), директора Одеського ботанічного саду (1934 – 1935 рр.).

В 1935 – 1936 роках служив в лавах Червоної Армії. В 1936 – 1938 роках працював директором ботанічного саду Одеського державного університету. 4 квітня 1938 року рішенням Вченої ради Одеського державного університету присуджений науковий ступінь кандидата біологічних наук. 11 квітня 1939 року ВАК СРСР затвердив його у вченому званні доцента.

В 1938 – 1941 роках працював директором Одеського педагогічного інституту.

В липні 1941 року був мобілізований до Червоної Армії і відправлений на фронт. Протягом кількох місяців був у полоні і знаходився у концентраційному таборі, з якого втік до партизанського загону на Чернігівщині і воював як боєць - розвідник. У жовтні 1943 – квітні 1945 років проходив службу в полку офіцерського резерву. У квітні 1945 року був демобілізований з Червоної Армії.

З 10 травня 1945 року і до виходу на пенсію 7 вересня 1964 року працював директором, а потім ректором Одеського державного

педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського. Це був період пошуку нових напрямів підготовки спеціалістів для загальноосвітньої школи, трансформації структури (відкриття нових кафедр і факультету) та збереження унікальності навчального закладу,

Як вчений переймався проблемою вирощування цитрусових культур на півдні України, питаннями біохімічної характеристики плодів цитрусових. Є автором біля 40 друкованих праць.

Обирався головою Одеського обкому профспілки робітників вищої школи, депутатом Одеської міської ради депутатів трудящих, головою ревізійної комісії Одеського міського Компартії України.

За відданість Батьківщині у роки війни, за заслуги у розвитку вітчизняної освіти був нагороджений орденами Вітчизняної війни 2 ст., Трудового Червоного Прапора, медалями «За бойові заслуги», «За перемогу над Німеччиною в Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.», «За доблесну працю в Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.», «Ветеран праці», знаком «Відмінник народної освіти УРСР».

Помер І. О. Власенко в Одесі у 1992 році. Похований на 2-му християнському кладовищі.

Праці:

1. Цитрусовые на юге Украины.// Советские субтропики. – 1938. – № 4. – С. 29 – 33.
2. Культура цитрусових на півдні України. – Одеса, 1952. – 65 с.
3. Влияние длительного затемнения на содержание хлорофилла у цитрусових в условиях траншейной культуры.// Доклады АН СССР. – 1952. – Т. 82. – № 3. – С. 465 – 468.

Література:

1. Память огненных лет: О выпускниках, студентах и сотрудниках института - участниках Великой Отечественной войны / Од. гос. пед. ин-т им. К. Д. Ушинского. – Одесса, 1990. – С. 56.
2. Букач В. М. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету в особах: Біографічний довідник. – Одеса, 2005. – С. 7 – 8.

Внуков Тихон Митрофанович

Тихон Митрофанович Внуков народився 11 серпня 1890 року в Малоарганільському повіті Орловської губернії в селянській сім'ї.

В 1908 році почав працювати писарем в Малоарганільському повіті, вступив до партії есерів. У лютому 1909 року склав екзамен на звання народного вчителя і працював в земській школі рідного повіту. Згодом працював діловодом в Земельній управі.

В 1915 році був мобілізований в російську армію у якості ротного писаря особової частини 52-го полка. У березні 1917 року став головою Дружинного комітету у Миколаєві. У грудні 1917 року демобілізувався й почав працювати в культурно-просвітницькому відділі. В 1919 році вступив до РКП(б). В подальшому виконував різні доручення при штабі 58-ої дивізії Червоної Армії.

У серпні 1920 року був делегатом 2-ої Всеукраїнської наради у справах народної освіти. Згодом був переведений на Одещину у місто Ананьїв, де завідував відділом народної освіти повітового виконкому та викладачем радпартшколи.

Навесні 1921 року перевівся до Одеського губернського відділу освіти, де став головою Губернського комітету професійної та соціально-навчальної освіти, а згодом головою відділу комітету допомоги вченим. В 1923 році його обрали депутатом Одеської міської ради. З лютого 1924 року був співробітником Одеської комісії краєзнавства при Всеукраїнській Академії Наук.

В 1925 - 1927 роках навчався на економічному факультеті інституту народного господарства.

В 1926 – 1930 роках обіймав посаду ректора Одеського інституту народної освіти, в якому викладав економічну географію.

У 1934 – 1936 роках працював відповідальним секретарем та членом президії Одеської облпрофради, в 1936 – 1937 роках – директором Одеського історико-археологічного музею.

Рішенням Військової Колегії Верховного суду СРСР від 23 вересня 1937 року Т. М. Внуков був засуджений до смертної кари. 24 вересня 1937 року розстріляний.

9 липня 1957 року Верховний Суд СРСР відмінив вирок Військової Колегії Верховного суду СРСР від 23 вересня 1937 року щодо Т. М. Внукова і закриття карну справу за відсутністю складу злочину.

Література:

1. Смирнов В. А. Реквием XX века: В 5-ти частях с эпилогом. – Ч. 3. – Изд. 2-е, доп. и испр./ В. А. Смирнов. – Одесса: Астропринт, 2016. – С. 132 – 145.

Волков Роман Михайлович

Роман Михайлович Волков народився 1 (13) жовтня 1885 року в місті Новгороді – Сіверському Чернігівської губернії в родині народних вчителів.

В 1912 році закінчив словесний відділ Ніжинського історико - філологічного інституту, отримав ступінь кандидата. Викладав в одеській гімназії російську мову і літературу, латинську мову, логіку і психологію.

В 1916 році склав магістерські іспити та отримав вчене звання приват – доцента. В 1919 році проходив підготовку до професорського звання у Петроградському університеті.

В 1920 – 1923 роках працював ректором Одеського інституту народної освіти (ОІНО). Саме в цей час проявив себе як значний організатор науки й педагог.

Р. М. Волков стояв у витоків створення і розвитку філологічного факультету Одеського державного університету, який очолив у 1937 році. В цей же час завідував кафедрою російської літератури університету.

З 1945 року працював проректором з наукової роботи та завідувачем кафедри російської літератури Львівського державного університету, а з 1950 року працював на таких же посадах у Чернівецькому державному університеті.

В колі наукових інтересів Р. М. Волкова були питання історії російської та української літератур, народна поетична творчість, етнографії. Центральне місце в його творчості посідають праці, присвячені проблемам фольклористики. Саме він розпочав у вітчизняній науці систематичне вивчення народної казки. Поряд з фольклором вчений досліджував творчість В. А. Жуковського, О. С. Пушкіна, М. Ю. Лермонтова, Л. І. Боровиковського, Т. Г. Шевченка.

В 1940 році науковець взяв участь у створенні підручника та хрестоматії з української літератури для 8-го класу середньої школи. Він є автором 152 друкованих праць.

Нагороджений орденом Леніна, медалями «За трудову доблесть», «За

доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.»

Помер Р. М. Волков 6 травня 1959 року в місті Чернівці.

Вшановуючи пам'ять вченого, літературознавці України проводять Волковські читання, присвячені дослідженням у галузі літературознавства та фольклористики.

Праці:

1. Сказка: Разыскания по сюжетосложению народной сказки. — Т. 1. — Одесса: Гос. изд-во Украины, 1924. — 238 с.
2. Шевченко і російська література.// Шевченкові: Альманах. - Одеса, 1940. - С. 65 - 95.
3. Реализм и народность баллад Пушкина.// Пушкин на юге: Труды пушкинской конференции Кишинева и Одессы. - Т. 1. - Кишинев, 1958. - С. 281 – 307.

Література:

1. Професори Одеського (Новоросійського) університету: Біографічний словник. – Т. 2. – 2-е вид., доп./Відп. ред. В. А. Сминтина. – Одеса: Астропринт, 2005. – С. 273 - 275.
2. Букач В. М. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету в особах: Біографічний довідник. – Одеса, 2005. – С. 6.

Захарченко Ігор Григорович

Ігор Григорович Захарченко народився 26 грудня 1941 года в місті Куйбишев (Самара) РФ.

В 1963 році закінчив фізичний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, працював лаборантом у науково-дослідній лабораторії, асистентом кафедри металофізики університету. В 1968 році закінчив аспірантуру Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського.

В 1970 році захистив дисертацію «Дослідження пружної анізотропії й текстури листового титану» на здобуття наукового степеня кандидата фізико-математичних наук. В 1975 році присвоєно вчене звання доцента, а в січні 1992 року – вчене звання професора кафедри фізики.

З 1969 року до 2017 року викладав в Одеському педагогічному інституті, а згодом Південноукраїнському національному педагогічному університеті імені К. Д. Ушинського. В 1972 – 1975 роках завідував кафедрою фізики, в 1974 – 1975 роках був деканом фізико-математичного факультету. У 1975 – 2015 роках (40 років) працював проректором з наукової роботи. Зробив вагомий внесок у підготовку педагогічних кадрів вищої кваліфікації (були відкриті: докторантура, спеціалізовані вчені ради з захисту кандидатських та докторських дисертацій з педагогіки, психології, філософії, політології тощо), у розвиток вузівської науки. Автор понад 90 наукових публікацій.

З 13 грудня 1976 року до 5 лютого 1977 року виконував обов'язки ректора Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського.

За значний особистий внесок у розбудову вітчизняної освіти, розвиток наукових досліджень у 1994 році присвоєно почесне звання заслуженого працівника народної освіти України. Нагороджений медаллю А. М. Макаренка, знаками «Відмінник освіти СРСР», «Відмінник народної освіти УРСР».

Помер І. Г. Захарченко 17 квітня 2017 року в м. Одеса, похований на Новоміському (Таїровському) кладовищі.

Праці:

1. Особенности анизотропии упругости свойств и текстуробразования в местах сплавов// Физика конденсированного состояния. – К., 1980. – С. 9 – 16.
2. Влияние термомеханической обработки на анизотропию упругих свойств в листовом сплаве ВТ20// Влияние термической обработки на свойства титановых сплавов. – Днепропетровск, 1981. – С. 166 – 168.
3. Влияние олова и алюминия на энерги́ дефектов упаковки, текстуру и анизотропию модуля Юнга холоднокатаного титана// Роль дефектов в физико-механических свойствах твердых тел. – Ч. 1. – Барнаул, 1985. – С. 118 – 119.
4. Влияние способа прокатки на упрочнение изделий сплава ВТ-6С// Совершенствование существующих и создание новых ресурсостерегающих технологий. – Ч. 2. – Минск, 1991. – С. 138 – 139.

Література:

1. Букач В. М. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського в особах: Біографічний довідник. – Одеса: ПДПУ, 2005. – С. 10 – 11.
2. Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського: Історичний поступ. Сучасність. Майбутнє. / О. Я. Чебикін, І. А. Болдирєв та ін. – Одеса, 2007. – С. 95 – 96.

Клочко Арсеній Парфентійович

Арсеній Парфентійович Клочко народився в 1885 році в с. Верблюжки Ново-Празького повіту Єкатерининської губернії в селянській родині.

Закінчив духовне училище. В 1904 – 1917 роках вчителював в Одесі. В цей же час був членом партії есерів. У 1916 році здав іспит на атестат зрілості в 1-ій Ришель'євській гімназії Одеси. Потім навчався у школі прапорщиків. В 1917 – 1920 роках навчався у Новоросійському університеті.

Член РКП(б) у 1920 – 1933 роках. В 1922 – 1922 роках працював у сільгоспкооперації, в 1922 – 1923 роках – завідувачем губернським відділом політосвіти, в 1923 – 1925 роках – у губсільбуді, в 1925 – 1926 роках був політробітником.

В 1926 – 1930 роках навчався в аспірантурі Комуністичного університету у Харкові.

В 1930 – 1933 роках був останнім ректором Одеського інституту народної освіти та першим директором Одеського інституту професійної освіти, керував кафедрою історії України.

В 1933 – 1934 роках після виключення з партії «за український націоналізм» працював інструктором комітету Червоного Хреста.

В 1934 – 1935 роках був професором робітничого факультету Московського інституту зв'язку.

У лютому 1935 року був заарештований у поїзді на станції Роздільна. Рішенням Одеського обласного суду від 10 вересня 1935 року А. П. Клочко був засуджений до 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна. Покарання відбував у Сибіру. За постановою трійки Управління НКВС по Новосибірській області від 8 грудня 1937 року засуджений до смертної кари.

Розстріляний 20 грудня 1937 року.

6 грудня 1957 року Президія Кемеровського обласного суду прийняла постанову про скасування рішення трійки УНКВС по Новосибірській області, а 15 липня 1959 року Судова колегія з кримінальних справ Верховного Суду

УРСР відмінила вирок Одеського обласного суду від 10 вересня 1935 року щодо А. П. Клочко та закрила карну справу, в якій не було доказано факт злочину. 29 серпня 1990 року рішенням бюро Одеського обкому Компартії України А. П. Клочко було поновлено в партії.

Література:

1. Смирнов В. А. Реквием XX века: в 5-ти частях. – Ч. 5. / В. А. Смирнов. – Одесса: Астропринт, 2011. – С. 224 - 271.

Койнаш Петро Михайлович

Петро Михайлович Койнаш народився в 1903 році в родині робітника. Одержав початкову освіту. У 1920 – 1921 роках був на канцелярській роботі у Полтаві. В 1927 році вступив до ВКП(б).

В 1922 – 1926 роках навчався на історико-філологічному факультеті Полтавського інституту народної освіти. Після закінчення був залишений на викладацькій роботі. Здобув звання доцента по кафедрі історії.

З 1 січня 1932 року працював заступником директора інституту з навчальної роботи. Приділяв увагу вдосконаленню навчально-виховного процесу. За його ініціативи та поданням дирекції інституту Народний комісар освіти УРСР від 20 вересня 1932 року наказав, щоб починаючи з 1933 року випуск студентів здійснювався після перевірки їх роботи дипломною комісією. 11 травня 1934 року був виданий перший по інституту наказ про написання дипломних робіт студентами випускних курсів. В 1933 році очолював інститутську комісію по прийому до аспірантури.

З 1 жовтня 1933 року до жовтня 1934 року працював директором Полтавського педагогічного інституту. За його ініціативи у січні 1934 року розпочато видання збірника «Наукові праці Полтавського педагогічного інституту».

З 1935 року обіймав посаду директора Одеського педагогічного інституту.

У грудні 1936 року був переведений до Києва, де працював заступником Народного комісара освіти Української РСР.

Репресований як «ворог народу і буржуазний націоналіст». 7 грудня 1937 року був засуджений до страти. П. М. Койнаш розстріляний 30 грудня 1937 року в Києві.

Література:

1. Смирнов В. А. Реквием XX века: В 5-ти частях с эпилогом. – Ч. 3.//В. А. Смирнов. – Одесса: Астропринт, 2001. – С. 281- 318.

Луцьонук Арсеній Онуфрійович

Арсеній Онуфрійович Луцьонук народився у 1894 році в селянській родині с. Паульє Вітебської губернії.

В 1905 році закінчив церковно-приходську школу. У 1908 – 1910 роках працював в селі, в 1920 – 1912 роках – різноробочим на залізниці

З листопада 1914 року до червня 1916 року служив у Царській армії, а з червня 1916 року до квітня 1921 року після поранення знаходився у полоні в Німеччині, в таборі для військовополонених. Після ампутації ноги залишився інвалідом.

В 1922 - 1925 роках був студентом робітничого факультету при Іркутському університеті. У 1925 – 1929 роках навчався в Одеському інституті народної освіти, на спеціальності «історія». Здобувши диплом про вищу освіту, з серпня 1929 року до лютого 1930 року працював інспектором Куп'янського окружного відділу народної освіти. В 1925 році вступив до ВКП(б).

З березня 1930 року до січня 1931 року був деканом соціально-економічного факультету Одеського інституту професійної освіти. З лютого 1931 року до вересня 1933 року навчався в аспірантурі Інституту Червоної професури у Харкові. Здобув вчене звання доцента.

З жовтня 1933 року до серпня 1935 року завідував кафедрою загальної історії Дніпропетровського державного університету. З вересня 1935 року до серпня 1937 року працював в Одесі завідувачем кафедри загальної історії та деканом історико-філологічного факультету педагогічного інституту.

З 1 вересня 1937 року до червня 1938 року був директором Одеського педагогічного інституту.

З 10 червня 1938 року до 21 січня 1940 року був під арештом. Після звільнення реабілітований.

Потім викладав в Одеському педагогічному інституті. Після евакуації, з 1941 року, працював завідувачем кафедри П'ятигорського педагогічного

інституту. З 1956 року був доцентом Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Помер А. О. Луцьонюк 3 серпня 1967 року в с. Крижанівка під Одесою. Похований у Києві.

Література:

1. Смирнов В. А. Реквием XX века: В 5-ти частях с эпилогом. – Ч. 5./ В. А. Смирнов. – Одесса: Астропринт, 2011. – С. 538 - 576.

Орищенко Володимир Григорович

Володимир Григорович Орищенко народився 29 березня 1939 року в селі Піщаний Брід Кіровоградської області в селянській сім'ї.

В 1959 році закінчив Одеський фінансово-кредитний технікум. До 1962 року служив у лавах Радянської Армії. В 1962 – 1967 роках працював у фінансових органах м. Одеси і навчався в Одеському інституті народного господарства.

В 1969 році був прийнятий до аспірантури Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського. В 1972 році захистив дисертацію «Премія в системі матеріального стимулювання» і здобув науковий ступінь кандидата економічних наук. В 1974 році присвоєно вчене звання доцента. В 1991 році присвоєно вчене звання професора.

В 1972 – 1984 роках працював доцентом кафедри політичної економії, деканом підготовчого відділення, проректор з навчальної роботи Одеського державного педагогічного інституту. В 1979 – 1980 роках був радником міністра освіти Республіки Куба.

В липні 1984 року був призначений в. о. ректора Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського, а у грудні 1984 року був затверджений на цій посаді, на якій працював до 18 червня 2003 року. Навчальний заклад став поступово змінюватися шляхом створення науково-дослідних підрозділів, відкриття нових специфічних спеціальностей. В 1984 році на базі інституту був створений перший в Україні навчально-методичний і науковий комплекс «Педагог», до якого увійшли одеські середні школи №№ 3 та 122, три педагогічні училища, три гімназії, сільська школа, чотири дошкільних дитячих заклади.

В 1994 році Одеський педагогічний інститут був перетворений на Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. В 2003 – 2012 роках працював професором кафедри політичних наук.

В колі наукових інтересів В. Г. Орищенко були економічні проблеми сучасного суспільства, питання виховання майбутніх освітян, стандартизації і гуманізації вищої педагогічної освіти. Був обраний академіком Міжнародної слов'янської академії освіти.

Сумлінна праця В. Г. Орищенко в галузі освіти була відзначена присвоєнням почесного звання «Заслужений працівник освіти України», нагородженням орденом «За заслуги» III ст., медаллю «Ветеран праці», знаками «Відмінник освіти України», «Петро Могила».

Помер В. Г. Орищенко 23 грудня 2012 року в м. Одеса. Похований на Новоміському (Таїровському) кладовищі.

Праці:

1. Специфические цели применения методов активного обучения в педагогическом институте// Формирование личности советского учителя. – Измаил, 1984. – С. 161 – 163.
2. Обучение студентов пропаганде здорового образа жизни// Вопросы экологии, здорового образа жизни и профилактики заболеваний. – Одесса, 1995. – С. 45 – 46.
3. Об'єктивні передумови становлення й розвитку системи безперервної освіти// Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. – 1998. – № 2 – 3. – С. 35 – 38.
4. Підготовка майбутніх учителів до роботи у школах національних спільнот України// Виховання і культура. – 2001. – № 1. – С. 72 – 75.
5. Основи стандартизації і гуманізації вищої педагогічної освіти. – К., 2002. – 192 с.

Література:

1. Букач В. М. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського в особах: Біографічний довідник. – Одеса, 2005. – С. 12 – 14.
2. Бібліографічний покажчик наукових праць професорсько-викладацького складу та асистентів. – Ч. 1// Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. – 2004. – № 1 – 2. – С. 141.

Петрович Віктор Бранкович

Віктор Бранкович Петрович народився 4 вересня 1923 року місті Вознесенськ. Батьки працювали санітарами в міській лікарні.

У роки нацистської навали воював у складі частин 3, 4 Українських та Забайкальського фронтів. Разом з Червоною Армією пройшов шляхами Болгарії, Польщі, Румунії, Угорщини, Чехословаччини, Югославії, Монголії та Китаю.

Після звільнення зі служби у 1947 році навчався на економічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова та на курсах підготовки викладачів суспільних наук при Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченко. В 1959 році захистив кандидатську дисертацію, а в 1974 році – докторську дисертацію. В 1975 році присвоєно вчене звання професора по кафедрі політичної економії.

З вересня 1953 року до лютого 1977 року працював асистентом, доцентом, деканом факультету, професором, проректором з навчальної роботи Одеського інституту народного господарства.

З лютого 1977 року до липня 1984 року обіймав посаду ректора Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського. За часів його керівництва було відкрито 8 нових кафедр та факультет; інститут зміцнив матеріальну базу; була створена обчислювальна мережа автоматичної системи управління ЕОМ; почала діяти лабораторія навчального телебачення.

Як науковець В. Б. Петрович переймався, насамперед, питаннями аналізу економічних відносин у сільськогосподарському виробництві. Результати наукових досліджень опубліковані майже у 50-ти працях, в тому числі у трьох монографіях.

За мужність і відвагу в боротьбі з загарбниками був нагороджений орденом Червоної зірки, 2 медалями «За відвагу», медалями «За визволення Праги», «За перемогу над Німеччиною в Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «За перемогу над Японією». За заслуги у розвитку вітчизняної освіти було

присвоєно почесне звання «Заслужений працівник вищої школи УРСР», нагороджений орденом «Знак пошани», медаллю А. С. Макаренка, знаком «Відмінник народної освіти УРСР».

Помер В. Б. Петрович 4 липня 1984 року. Похований на Новоміському (Таїровському) кладовищі.

Праці:

1. Валовий дохід та гарантована оплата праці в колгоспах. – К.: КДУ, 1970. – 186 с.
2. Проблемы совершенствования оплаты труда в колхозно – кооперативном секторе: Вопросы методологии и практики. – К.: Вища школа, 1978. – 255 с.

Література:

1. Букач В. М. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського в особах: Біографічний довідник. - Одеса: ПДПУ, 2005. – С. 11 – 12.
2. Память огненных лет: О выпускниках, студентах и сотрудниках института - участниках Великой Отечественной войны/ Од. гос. пед. ин-т им. К. Д. Ушинского; Авт.-сост. Бабенко К. Б., Бондаренко К. А., Орищенко В. Г.; Редкол.: Сермеев Б. В. (руков.) и др. – Одесса: Маяк, 1990. – С. 91.

Путніков Іван Михайлович

Іван Михайлович Путніков народився 27 вересня 1899 року в місті Новомиргород Єлисаветградської губернії в бідняцькій родині. Становлення його як свідомої людини прийшлося на часи революції та громадянської війни.

В 1918 році вступив до лав РКП(б). З 1920 року перебував на партійній роботі. З 1924 року працював в партійних органах Одеської округи, де згодом став заступником завідувача відділом керівних партійних органів Одеського обкому КП(б)У.

В 1936 році закінчив історичний факультет Одеського державного університету і здобув кваліфікацію історика.

З січня до вересня 1937 року виконував обов'язки директора Одеського педагогічного інституту. Потім протягом двох років був вчителем історії в одеських школах №№ 87, 104. З вересня 1939 року до липня 1941 року працював заступником директора Одеського педагогічного інституту по заочному відділу.

З липня 1941 року до квітня 1945 року обіймав посаду директора Одеського державного педагогічного інституту. Він провів евакуацію інституту (студентів, викладачів, бібліотечного фонду, обладнання) спочатку у Майкоп (РРСФР), а згодом у Байрамалі (Туркменія), де організував навчальний процес та матеріальне забезпечення студентів й співробітників. За роки евакуації інститут підготував понад 100 педагогів.

В 1944 році інститут повернувся до Одеси. Весь колектив навчального закладу на чолі з директором додав багато зусиль по відновленню навчального процесу. З травня 1945 року серпня 1946 року працював викладачем історії.

З 1 вересня 1946 року до 29 липня 1951 року І. М. Путніков працював старшим викладачем кафедри марксизму-ленінізму Одеського політехнічного інституту, а потім до липня 1964 року – викладачем кафедри історії КПРС Одеського медичного інституту.

За заслуги по збереженню вищого навчального закладу в роки війни, організацію безперервної його роботи, за активну і плідну роботу в галузі освіти був нагороджений орденом «Знак Пошани», Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР, медаллю «За доблесну працю в Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Помер І. М. Путніков 22 липня 1964 року в м. Одеса.

Література:

1. Букач В. М. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського в особах: Біографічний довідник. – Одеса, 2005. – С. 8 - 9.

Самулевич Павло Олександрович

Павло Олександрович Самулевич народився 3 травня 1887 року в м. Кам'янець-Подільській у робітничій родині. Закінчив двохкласне міське училище та склав іспит на звання народного вчителя. Працював у Консисторії.

В 1907 році примкнув до Соціал-демократичної робітничої партії. В тому ж році склав іспит на звання земського страхового агента і був прийнятий на службу в губернську Земську управу, де працював до 1919 року.

В 1919 році вступив до Червоної Армії і до РКП(б). Приймав участь у громадянській війні. В 1920 році працював у Балті помічником повітового військового комісару, потім був членом виконкому Балтської повітової ради, завідувачем відділів народної освіти та інформаційним, редагував місцеву газету «Вісті»

У грудні 1920 року переїхав до Одеси, де виконував обов'язки заступника завідувача управління губвиконкому та соредактора газети «Більшовик».

З жовтня 1921 року завідував Одеським робітничим факультетом при політехнічному та сільськогосподарському інститутах, де також вів заняття з російської історії.

У 1921 році організував в Одесі «Товариство української пролетарської культури».

З квітня 1923 року до серпня 1925 року був ректором Одеського інституту народної освіти (ОІНО). За сумісництвом продовжував виконувати обов'язки декана робітфаків Одеського політехнічного інституту та ОІНО.

З серпня 1925 року до квітня 1927 року працював завідувачем Одеського відділу народної освіти, обирався членом президії Одеського окружного виконкому, членом президії Одеської міської ради.

У квітні 1927 року був призначений директором Одеського торгового технікуму. У 1928 році отримав документ про вищу освіту, здавши екстерном

іспити за історичну секцію факультету професійної освіти Одеського інституту народної освіти.

Згодом обіймав посаду завідувача сектором науки та вузів обласного комітету КП(б)У, з якої був звільнений у 1932 році та за «національний ухил» виключений з ВКП(б). Далі працював на рафінадному заводі.

Рішенням виїзної сесії Військової колегії Верховного Суду СРСР від 26 жовтня 1937 року П. О. Самулевича було засуджено до смертної кари. 27 жовтня 1937 року він був розстріляний в Києві.

25 липня 1957 року Військова Колегія Верховного Суду Союзу РСР відмінила обвинувальний вирок щодо П. О. Самулевича та закрила карну справу за відсутністю складу злочину.

Література:

1. Смирнов В. А. Реквием XX века: В 5-ти частях с эпилогом. – Ч. 3./ В. А. Смирнов. – Изд. 2-е доп. и испр. – Одесса: Астропринт, 2016. – С. 108 - 130.

Симоненко Михайло Кіндратович

Михайло Кіндратович Симоненко народився 23 травня 1915 року в селі Домошлин Чернігівської губернії у селянській родині.

Трудову діяльність розпочав в 1932 році різноробочим на Одеській джутовій фабриці. В 1934 – 1941 роках працював на різних посадах у комсомольських органах м. Одеси. Вступив до ВКП(б).

Учасник Другої світової війни. Воював у складі частин Сталінградського, 3-го Українського та 1-го Білоруського фронтів. Приймав участь в обороні Сталінграду, визволенні Одеси, взятті Берліну. Після війни був направлений на партійну роботу, зокрема, у 1951 – 1958 роках був секретарем партійного комітету Одеського державного університету, а в 1958 – 1964 роках – завідувачем відділу науки і культури Одеського обкому Компартії України.

В 1951 році закінчив історичний факультет Одеського державного педагогічного інституту. В 1963 році йому було присвоєно вчене звання доцента, а у 1970 році присуджений науковий ступінь кандидата економічних наук.

В 1964 – 1976 роках обіймав посаду ректора Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського. Під його керівництвом були впроваджені нові гостро затребувані середньою школою спеціальності та відкриті два факультети, створені нові проблемні лабораторії, забезпечені сприятливі умови для підготовки докторів наук та великої кількості кандидатів наук.

Після виходу на пенсію працював доцентом кафедри політичної економії Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Як дослідник вивчав питання історії політичних економічних теорій, історії педагогіки та проблеми програмованого навчання в загальноосвітній школі та педагогічних навчальних закладах. Є автором біля 40 опублікованих робіт.

Обирався головою педагогічного товариства Одеської області, Одеського відділення Товариства Радянсько – Угорської дружби.

Нагороджений орденами Червоного Прапора, Трудового Червоного Прапора, Вітчизняної війни II ст., Червоної зірки, медалями «За відвагу» та іншими.

Помер М. К. Симоненко у 1989 році в м. Одеса. Похований на Новоміському кладовищі.

Праці:

1. Критика Г. В. Плехановим ревізйонізму Бернштейна.// Праці Одеського держуніверситету. – 1958. – Т. 148. – С. 87 – 112.

Література:

1. Букач В. М. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського в особах: Біографічний довідник. – Одеса: ПДПУ, 2005. – С. 9 – 10.
2. Память огненных лет: О выпускниках, студентах и сотрудниках института - участниках Великой Отечественной войны/ Од. гос. пед. ин-т им. К. Д. Ушинского; Авт.-сост. Бабенко К. Б., Бондаренко К. А., Орищенко В. Г.; Редкол.: Сермеев Б. В. (руков.) и др, – Одесса: Маяк, 1990. – С. 98 – 99.

Трачевський Гнат Митрофанович

Гнат Митрофанович Трачевський народився у селі Острівка Балтського повіту на Поділлі у селянській родині. Навчався у гімназії, а 1916 – 1918 роках – на дворічних педагогічних курсах у Балті.

У 1918–1920 вчителював у селі Концеба, а після закінчення у 1921 повітових курсів позашкільної освіти працював інструктором у Савранському волосному відділі народної освіти. Згодом працював інструктором соціального виховання та завучем школи у селі Слюсареве.

У 1925 році закінчив історичний відділ факультету професійної освіти Одеського інституту народної освіти (ОІНО). З вересня 1925 року вчителював в одеській школі № 81.

З 1926 року працював позаштатним викладачем робітничого факультету Одеського інституту народної освіти, залізничного технікуму, лектором вечірнього робітничого університету, деканом робітничого факультету Одеського ІНО. В 1928 році вступив до ВКП(б).

Увійшов до останнього набору (1929 р.) аспірантів до Одеської секції Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури при Одеському інституті народної освіти під керівництвом Михайла Слабченка. Закінчував аспірантуру при кафедрі історії України Одеського інституту професійної освіти, де мав продовжувати дослідження за планом Інституту історії української культури імені академіка Д. Багалія. Здобув вчене звання доцента. З 9 червня 1930 року був дійсним членом Одеського історично-етнологічного відділу.

З реорганізацією у 1930 році Одеського ІНО як доцент перейшов працювати до Одеського інституту професійної освіти. У 1932 – 1933 роках був директором Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького

В 1933 – 1935 роках обіймав посаду директора Одеського педагогічного інституту.

З 1935 року працював доцентом кафедри історії України історичного факультету Одеського державного університету. Після перевірки на початку 1936 року комісією обкому КП(б)У стану викладання вітчизняної історії в Одеському університеті був звільнений за підозрою в троцькізмі. Після звільнення з університету деякий час працював доцентом Одеського педагогічного інституту, а згодом — науковим співробітником і екскурсоводом історико-археологічного музею.

З вересня 1937 року був заарештований органами НКВС як учасник контрреволюційної націоналістичної організації. Постановою «трійки» при Управлінні Народного комісаріату внутрішніх справ по Одеській області від 29 жовтня 1937 року був засуджений до страти. Розстріляний 12 листопада 1937 року.

Г. М. Трачевський реабілітований у 1956 році.

Література:

1. Левченко В. В. Організація та діяльність Одеської секції Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури при Одеському інституті народної освіти // ЗІФ. — Одеса, 2003. — Вип. 13. — С. 137.
2. Левченко В. В. Ротація професорсько-викладацького складу з гуманітарних дисциплін в Одеському інституті народної освіти // Науковий вісник. Одеський державний економічний університет. — № 17 (37). — Одеса, 2006. — С. 149–150.
3. Петровський Е. П. Кадрова ситуація на історичному факультеті Одеського державного університету в 1930-х роках // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. — Київ, 2005. — Вип. 13 — С. 261, 266 – 267.
4. Смирнов В. А. Реквием XX века: В 5-ти частях с эпилогом. — Ч. 4. — Изд. 2-е, доп. и испр./ В.А. Смирнов. — Одесса: Астропринт, 2017. — С. 308 – 321.

Хаїт Ізраїль Абрамович

Ізраїль Абрамович Хаїт народився у 1894 році. В 1918 році закінчив єврейській вчительський інститут у м. Вільне. За політичним уподобанням належав до лівого крила «Бунду».

В 1922 – 1925 роках працював завідувачем Одеського губерньського відділу народної освіти, редактором газет.

З 1 вересня 1925 року до 15 березня 1926 року обіймав посаду ректора Одеського інституту народної освіти.

Згодом працював завідувачем кафедри педагогіки, деканом фізико-механічного факультету (16.08 – 22.10.1930 р.), проректором Московського державного університету. Був членом ВКП(б).

В 1934 – 1936 роках виконував обов'язки директора Українського науково-дослідного інституту педагогіки.

З серпня 1933 року до лютого 1937 року виконував обов'язки заступника Народного комісара освіти Української РСР, опікувався навчально-виховними питаннями, підвищенням кваліфікації дошкільних кадрів, розробкою навчальних планів, підготовкою бібліотечних працівників.

Репресований. І. А. Хаїт розстріляний 12 вересня 1938 року в Києві.

Праці:

1. Про знахорів, які претендували на звання учених // Комуніст. – 1927. – 23 жовтня.
2. Система радянської освіти. – Х.: Книгоспілка, 1927. – 252 с.
3. Педагогіка і політика // Комуніст. — 1933.— 21 жовтня.
4. За більшовистську чистку на фронті педагогічної теорії. – Харків: Радянська школа, 1934. – 47 с.
5. На педагогічні теми. – Х.: Радянська школа, 1936. – 206 с.

Література:

1. Виговський М. Ю. Політико-ідеологічна кампанія "хвилявизму" в українському суспільстві / М. Ю. Виговський // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки : історична література. – Київ, 2007. – Вип. 4. – С. 70 – 87.
2. Летопись Московского университета// letopis.msu.ru/peoples/2665.

Чебикін Олексій Якович

Олексій Якович Чебикін народився 28 березня 1949 року в селі Нерубайське Одеської області в родині службовців.

В 1971 році закінчив факультет фізичного виховання Одеського державного педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського. Залишився працювати в інституті викладачем кафедри фізичного виховання. Протягом року служив у лавах Радянської Армії.

Закінчивши аспірантуру при Московському державному інституті фізичної культури, в 1977 році повернувся до Одеського педагогічного інституту і став працювати викладачем кафедри психології. В 1979 році захистив дисертацію «Дослідження емоційної стійкості» і здобув науковий ступінь кандидата психологічних наук. В 1983 році присвоєно вчене звання доцента. В 1981 – 1988 роках обіймав посади доцента, завідувача кафедри педагогіки і методики початкового навчання.

В 1991 році захистив дисертацію «Емоційна регуляція навчальної діяльності» і здобув науковий ступінь доктора психологічних наук. В 1993 році присвоєно вчене звання професора. Протягом кількох років завідував кафедрою педагогіки та психології початкового навчання, а згодом очолив кафедру теорії та методики практичної психології.

В 2001 – 2003 роках був заступником директора, директором Одеського регіонального інституту державного управління Української академії державного управління при Президентові України.

З червня 2003 року обіймає посаду ректора Південноукраїнського педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. В 2009 році університет набув статусу **національного**. Навчальний заклад є справжнім флагманом педагогічної освіти на півдні України: успішно функціонує 17 визнаних наукових шкіл; ведеться підготовка студентів, аспірантів і докторантів понад за 40 спеціальностями і спеціалізаціями; постійно

вдосконалюється навчальний процес; поступово розвивається матеріально-технічна база.

О. Я. Чебикін – засновник наукової школи з проблем емоційної регуляції. Створив концепцію регуляції навчальної діяльності, концепцію емоційної стійкості та емоційної зрілості і системно - діяльнісну концепцію підготовки сучасного вчителя. Є автором 600 наукових праць, зокрема 25 монографій і навчальних посібників, наукових статей, а також науково-тематичних збірок, брошур для науковців і практиків, навчальних планів та програм. Керує аспірантурою, входить до складу спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій з психології та педагогіки. Під його керівництвом проведено 25 міжнародних конгресів, симпозіумів, конференцій. В 1995 році обраний дійсним членом Національної академії педагогічних наук України (НАПНУ). Директор Південного наукового центру НАПНУ

Заслуги О. Я. Чебикіна в розвитку науки та вітчизняної освіти відзначені присвоєнням почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України», нагородженням орденом «За заслуги» I, II, III ступенів, Грамотою Верховної Ради України, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України.

Праці:

1. Эмоциональная регуляция учебно-познавательной деятельности. 2-е изд. – Одесса, 1991. – 167 с.
2. Проблема эмоциональной устойчивости. – Одесса, 1995. – 195 с.
3. Психологічна підготовка фахівців суднового обслуговуючого персоналу. – Одеса, 2002. – 160 с.
4. Діагностика та корекція мислення у розвиваючої особистості. – Одеса, 2002. – 170 с.
5. Емоційна сфера та особливості її розвитку. – Одеса, 2003. – 135 с.

Література:

1. Букач В. М. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету в особах: Біографічний довідник. – Одеса, 2005. – С. 14 – 15.
2. Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського: Історичний поступ. Сучасність. Майбутнє. – Одеса, 2007. – С. 140 – 141.
3. Наукові школи Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. – Одеса, 2007. – С. 112 – 150.

Зміст

1. Історична довідка.....	2
2. Керівники педагогічного інституту Рішельєвського ліцею...5 -10	
3. Жілліє (Gillet) Ремі.....	6
4. Ніколь Шарль Домінік.....	7
5. Орлай Іван Семенович.....	8
6. Синицин Микола Іванович.....	10
7. Керівники інституту народної освіти – педагогічного інституту – педагогічного університету.....	11 – 39
8. Власенко Іван Олександрович.....	12
9. Внуков Тихон Митрофанович.....	14
10. Волков Роман Михайлович.....	16
11. Захарченко Ігор Григорович.....	18
12. Клочко Арсеній Парфентійович.....	20
13. Койнаш Петро Михайлович.....	22
14. Луньонок Арсеній Онуфрійович.....	23
15. Орищенко Володимир Григорович.....	25
16. Петрович Віктор Бранкович.....	27
17. Путніков Іван Михайлович.....	29
18. Самулевич Павло Олександрович.....	31
19. Симоненко Михайло Кіндратович.....	33
20. Трачевський Гнат Митрофанович.....	35
21. Хаїт Ізраїль Абрамович.....	37
22. Чебикін Олексій Якович.....	38

